Bilten Vicepostulature • God. XV. • Studeni 2019.

Sluga Božji
Fra Aleksa Benigar

Pođite i učinite mojim učenicima sve narode!

SADRŽAJ

RIJEČ UREDNIKA 2

KRATKI ŽIVOTOPIS SLUGE BOŽJEGA..... 4

APOSTOLSKO PISMO *MAXIMUM ILLUD* 6

SLUGA BOŽJI - MISIONAR U KINI..... 9

»POĐITE PO SVEM SVIJETU, PROPOVIJEDAJTE EVANĐELJE« 10

UZVIŠENO POSLANJE PROPOVIJEDANJA 12

ISUS - NAŠ PUT..... 14

DUHOVNOST APOSTOLSKE LJUBAVI..... 16

SVETI GRGUR GRASSI I MUČENICI IZ KINE 18

MISLI ALEKSE BENIGARA 21

PROMATRATI SVECE 22

RIJEČ UREDNIKA

Poštovani čitatelji!

Ove se godine navršava sto godina otkako je papa Benedikt XV. dana 30. studenoga 1919. objavio apostolsko pismo o misionarskom djelovanju u svijetu *Maximum illud*. Rimski je prvosvećenik tim pismom odao priznanje i zahvalnost nebrojenim misionarima u povijesti Crkve, a koji su zaslužni da je Božje svjetlo doprlo do gotovo svih dijelova kugle zemaljske. Ističe velike plodove njihova rada i žrtava, ali i primjećuje kako, unatoč tome, još uvijek postoji velik broj onih koji sjede u tmini nepoznavanja Boga. To je pismo snažno ohrabrilo misionare da se još snažnije založe za naviještanje vjere među onima do kojih još nije došao glas evanđelja, a i mnogi su drugi svećenici, redovnici i laici čitajući ga osjetili Božji poziv da se posvete tom uzvišenom djelu.

Prigodom ove godišnjice papa Franjo je od čitave Crkve zatražio »da u mjesecu listopadu 2019. živi izvanredno razdoblje misijskog djelovanja« kako bismo ponovno otkrili »misijsku dimenziju naše vjere u Isusa Krista, vjere koja nam je besplatno dana kao dar na krštenju« (*Poruka za svjetski dan misija 2019*).

Među zauzete misionare koji su se žrtvovali da nitko ne ostane lišen Božje milosti koja se daruje posredovanjem Crkve Kristove ubrajamo i našeg slugu Božjega Aleksu Benigara. On se upoznao s misionarima i njihovim djelovanjem već za vrijeme studiranja teologije u Njemačkoj. Susretao se s misionarima koji bi se vraćali na privremeni odmor u domovinu ili koji bi se zbog dobi ili zdravstvenoga stanja trajno vraćali u nju. Slušajući o čudesnim djelima Božje milosti u misijskim krajevima, izgarao je od želje da se i on tome posveti, da približava nevjernicima uzvišena otajstva Božje istine i ljubavi. Poglavari su mu tu molbu odobrili te je u Kini boravio od 1929. do progona iz nje 1954. g.

U ovom broju našega biltena prikazat ćemo kako je Aleksa Benigar razumijevao Isusove riječi *Pođite i učinite mojim učenicima sve narode*, kako je o njima razmišljao u srcu i provodio ih u djelo.

Da bismo si približili uzvišenost misionarskoga djelovanja kao prvi članak stavili smo prijevod prvoga djela apostolskoga pisma *Maximum illud*. To pismo i danas snažno nadahnjuje jer njime odzvanja Isusov poziv na naviještanje vjere svim narodima i na poučavanje sviju ljudi kako bi postali učenicima Gospodnjim. Prijevod je djelo Ratka Radišića.

Poslanje koje su učenici primili od Isusa sastoji se od propovijedanja Kristove istine i opraštanja grijeha u Kristovo ime. Crkveni su oci, polazeći od Evanđelja, naglašavali taj dvostruki vid istoga poslanja: širenje svjetla Božje milosti i suzbijanje tame grijeha. I Aleksa Benigar je shvaćao da što više u sebi primimo Božjega svjetla to će manje prostora ostati za grijeh te, jednako tako, što više iz svojega srca uklonimo grijeh to ćemo moći primiti veće blago Božje dobrote. O tome pišemo u članku u rubrici *Na izvoru crkvenih otaca*.

Sveti je Franjo propovijedanje prepoznao ne samo kao svoj poziv, nego i kao poziv bratstva koje je osnovao. Zato je u Pravilu Franjevačkoga reda potakao braću na propovijedanje te im je dao bitne smjernice kako to trebaju činiti. Aleksa Benigar je, kao odgojitelj budućih propovjednika i njihov profesor, tumačio te odredbe Svetoga oca i vjerno ih se držao. To smo prikazali u članku *Uzvišeno poslanje propovijedanja*.

Na tragu Isusove izreke da *iz obilja srca usta govore* sluga je Božji naglašavao kako propovijedanje mora biti odraz Božje ljubavi koju je propovjednik osjetio u svome srcu. U članku *Duhovnost apostolske ljubavi* prikazujemo koje su »pretpostavke u srcu« potrebne da bi se moglo djelotvorno propovijedati.

Na koncu donosimo članak o velikom misionaru Kine franjevcu svetom Grguru Grassiju te homiliju fra Gordana Propadala koju je održao prošle godine u crkvi sv. Franje u Zagrebu.

Neka nam razmatranja u ovom biltenu pomognu da naš život rječito govori o Bogu.

KRATKI ŽIVOTOPIS SLUGE BOŽJEGA

Sluga Božji o. Aleksa Benigar rodio se u Zagrebu 28. siječnja 1893. godine na spomen sv. Franje Saleškog na čije je ime kršten. Umro je u Rimu na svetkovinu Svih svetih 1988. u 96. godini života. Pokopan je 7. studenoga 1988. u franjevačkoj grobnici na Mirogoju u Zagrebu. Za sobom je ostavio glas svetosti. Postupak za njegovo proglašenje blaženim i svetim službeno je otvoren 9. lipnja 2006.

U *Red manje braće* u *Hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda* stupio je uoči Male Gospe 1907. godine u samostanu na Trsatu. Nakon studija teologije u Njemačkoj i u Zagrebu, za svećenika ga je zaredio 30. lipnja 1915. zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer. Studirao je na *Papinskom orijentalnom institutu* u Rimu gdje je doktorirao godine 1929. U domovini se istaknuo kao vrsni odgojitelj franjevačkih klerika u Zagrebu a djelovao je i u Varaždinu i na Trsatu. Krajem 1929. godine otputovao je za misionara u Kinu. U Hankowu je bio profesor teologije i duhovnik u Regionalnom sjemeništu, a povremeno je bio i magister klerika i novaka u obližnjem franjevačkom samostanu. Tako je sudjelovao u formaciji stotina mladih kineskih i redovničkih i biskupijskih svećenika koji će kroz teško susljedno vrijeme ponijeti na leđima život Crkve Božje u Kini, a nemali će njihov broj i mučenički posvjedočiti svoju vjeru. U siječnju 1954. protjeran je iz Kine, među posljednjim europskim misionarima. Dolazi u Rim gdje je ubrzo namješten u *Međunarodnom kolegiju sv. Antuna* gdje živi i djeluje i do dvjesto franjevaca. Bio je jedanaest godina duhovnik franjevačkih postdiplomaca i duge je sate ispovijedao u bazilikama sv. Antuna i sv. Ivana Lateranskog. Bio je traženi ispovjednik i duhovni vođa posvećenih i svećeničkih duša. *Kongregacija za kauze svetaca* povjeravala mu je, kao iskusnom i uglednom duhovniku i teologu, prosudbe kandidata za svetost, među njima i za današnjega sveca papu Ivana XXIII.

Najznačajnija su mu ova teološka djela: *Liturgia Romana*, *Theologia spiritualis* i *Alojzije Stepinac - hrvatski kardinal*. Posmrtno su mu objavljena djela *Mudrost križa*, *Nazaretska Djevica*, *U domovini Isusa Krista* i *Sveto evanđelje po Marku – du-*

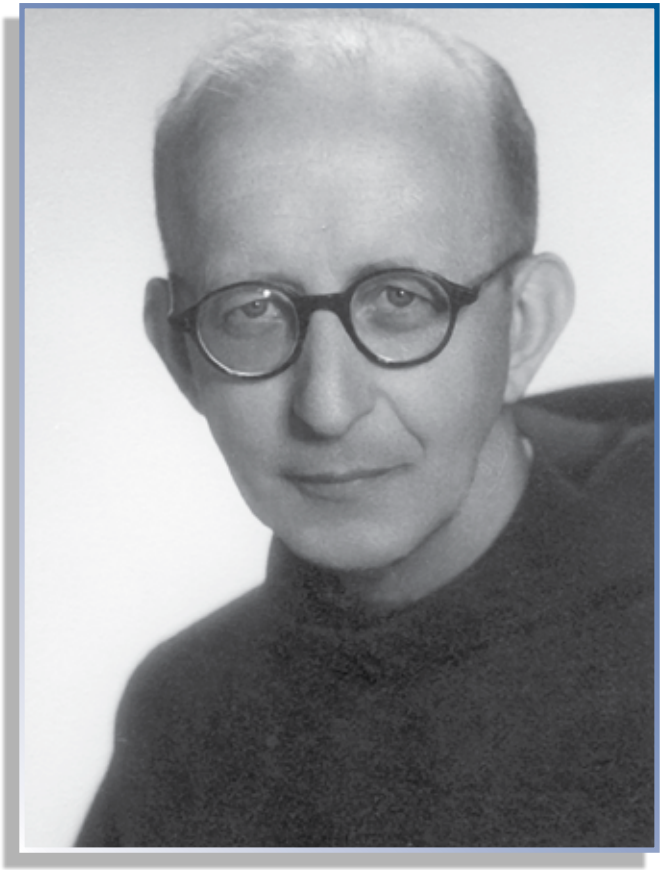

hovna razmatranja. Ostavio je mnogo duhovnih napisa na hrvatskom, latinskom i talijanskom jeziku. Bio je vrlo učen, jasan u savjetima, neumoran svjedok ljubavi. Sve je duhovno izgrađivao velikodušnom raspoloživošću i uvjerljivim svjedočenjem franjevačkoga života. Osvajalo ga je otajstvo Kristova žrtvenog sebedarja. U svom Dnevniku zapisao je:

> "Moja je životna zadaća kao franjevca siromašnoga Krista, koji je samoga sebe ispraznio, prikazivati
> te njegovu zemaljsku egzistenciju u sebi produžiti."

Sluga Božji Aleksa Benigar bio je pravi čovjek Božji: kao franjevac, svećenik, misionar, pisac dubokog duhovnoga života, izvrstan učitelj teologije, uzoran odgojitelj kandidata za svećeništvo i duhovnik, umjetnik dobre ophodnje sa svojom subraćom, pokornik i čovjek molitve, revan i ustrajan.

Prema riječima sv. Pavla, želio je istrošiti svoj život "na hvalu slave Božje milosti" (Ef 1,6). Njegovi zemni ostaci preneseni su 28. rujna 2007. g. u kriptu franjevačke crkve u Zagrebu na Kaptolu gdje mnogi vjernici mole za njegov zagovor.

APOSTOLSKO PISMO *MAXIMUM ILLUD* PAPE BENEDIKTA XV. (1919.)

Časna braćo, pozdrav
i apostolski blagoslov.

Ona velika i sveta zadaća koju je, kad je odlazio k Ocu, Gospodin naš Isus Krist povjerio učenicima rekavši: *Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju* (Mk 16, 15) nije se, dakako, smjela završiti smrću apostolâ, nego se po njihovim nasljednicima morala trajno nastaviti sve do kraja vremenâ, to jest sve dok na zemlji bude ljudi koje treba spasiti poučavanjem istine. Zbog toga oni *odoše i propovijedahu posvuda riječ Božju* (Mk 16, 20) tako da se po svoj zemlji razlijegala *jeka, riječi njihove sve do nakraj svijeta* (Ps 18, 5). Sjećajući se božanskoga naloga Crkva tijekom vjekova nikad nije prestala posvuda slati navjestitelje i službenike božanske riječi koji će ljudskome rodu naviještati vječno spasenje darovano po Kristu. I tijekom prva tri stoljeća kršćanstva, kad se činilo da će mahnita progonstva, pokrenuta iz pakla, u krvi utopiti Crkvu koja se rađa, glas evanđelja širio se i odjekivao je do granica Rimskoga carstva. Kad su zatim Crkvi javno odobreni mir i sloboda apostolat se puno snažnije razvijao po čitavom svijetu, osobito djelovanjem ljudi koji su

◊ Papa Benedikt XV.

se odlikovali gorljivošću i svetošću... To je epoha u kojoj je Grgur Prosvjetitelj kršćanskoj vjeri priveo Armeniju, Viktorin Stiriju, Frumencije Etiopiju, kada je Patricije osvojio za Krista Irce, Augustin Engleze... Klement Willibrord, prvi biskup Utrechta, evangelizirao je Nizozemsku, Bonifacije i Ausgarije Njemačku, Ćiril i Metod Slavene... Mnogi od njih, žudeći za spasenjem svoje braće, po primjeru apostolâ uspeli su se na vrhunce svetosti. A mnogi drugi, okrunivši svoj apostolat mučeništvom, svoju su vjeru zapečatili krvlju.

S čuđenjem se može utvrditi da, nakon tolikih i tako velikih napora

podnesenih za širenje vjere, nakon tolikih zadivljujućih pothvata i primjera nepobjedive snage, još uvijek postoji toliko onih koji sjede u tmini i sjeni smrtnoj da njihov broj, prema nedavnom računanju dosiže milijardu.

Mi, stoga, sažalivši se nad nesrećom tako velikoga mnoštva duša i želeći, u skladu sa svetom apostolskom službom, učiniti ih dionicima božanskoga Otkupljenja, promatramo sa živom radošću i utjehom kako se djelovanjem Duha Svetoga u različitim dijelovima kršćanskoga svijeta svakoga dana povećava gorljivost u promicanju i razvijanju svetih misija među nevjernicima. I kako bismo podržali taj pokret i dali mu snažan poticaj u čitavome svijetu, kao što nam je dužnost i kao što žarko želimo, Mi, nakon postojanoga traženja svjetla i pomoći od Gospodina, šaljemo vam, časna braćo, ovo pismo da bi nadahnulo vas, vaš kler i narode vama povjerene te da bi vam ukazalo na koji način možete poslužiti ovoj svetoj svrsi.

Posebice upućujemo svoju riječ onima koji su, kao biskupi, apostolski vikari ili prefekti, na čelu svetih misija: o njima, naime, izravno ovisi širenje vjere i u njih je Crkva položila nadu u svoje veće širenje. Nije nam nepoznato koliko je u njima živ duh apostolata. Dobro su nam poznate goleme poteškoće koje su morali prevladati i teške kušnje kroz koje su prošli, osobito ovih posljednjih godina, ne samo kako ne bi izgubili već stečene položaje već i kako bi sve više širili kraljevstvo Božje...

Tko je na čelu misije mora nastojati što je više moguće jačati je i razvijati. Budući da mu je povjerena skrb za čitavo područje svoje misije, dakako da se mora truditi oko vječnoga spasenja svih stanovnika toga područja. Zato se ne smije zadovoljiti time što je za vjeru osvojio, između tolikoga mnoštva, nekoliko tisuća ljudi, nego se mora brinuti za one koje je predao Isusu Kristu i čuvati ih kako se nitko od njih ne bi vratio na put propasti. I neka ne smatra da je potpuno izvršio svoju dužnost ako se nije založio svim svojim snagama da kristijanizira i ostale nevjernike čiji je broj redovito puno veći...

Tko je na čelu misije mora se posebice skrbiti za dobru formaciju domaćega klera u koji su položene najveće nade novih Crkava. Naime, domaći svećenik, imajući sa svojim sunarodnjacima zajedničko podrijetlo, narav, mentalitet i sklonosti, naročito je prikladan da usadi u njihova srca vjeru jer bolje od bilo koga drugoga poznaje načine njihova uvjeravanja. Stoga se često dogodi da on bez poteškoća postigne ono što strani misionar ne može postići...

Budući da je Crkva Božja sveopća i zato nije strana nijednom narodu, uputno je da u svakom narodu postoje svećenici sposobni upućivati, kao učitelji i voditelji, vlastite sunarodnjake na put vječnoga spasenja. Gdje, dakle, bude postojao dovoljan broj domaćega klera koji je dobro pripravljen i dostojan svoga svetog poziva, s pravom će se moći reći da je Crkva potpuno ute-

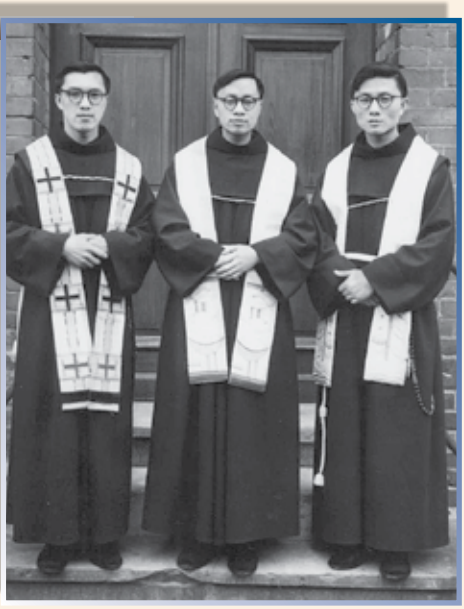

◊ Franjevački mladomisnici u Kini oko 1940. g.

meljena i zadaća misionara obavljena. I ako bi se ikad na tu Crkvu sručio val progonstava ne bi se trebala bojati jer, tako čvrsto utemeljena i ukorijenjena, ne bi podlegla napadima neprijatelja.

Apostolska Stolica uvijek se snažno zauzimala da poglavari misija prepoznaju tu važnu zadaću i da joj se brižljivo posvete: to dokazuju stariji i noviji zavodi utemeljeni u ovom Gradu za formaciju stranih klerika, osobito onih istočnoga obreda. Usprkos tome, nažalost još uvijek postoje krajevi u kojima je, iako je katolička vjera već stoljećima do njih doprla, domaći kler malobrojan... Želimo da Sveta kongregacija za širenje vjere, kako bude smatrala uputnim, poduzima mjere i donosi odluke prikladne za razne krajeve; neka radi na utemeljivanju sjemeništâ, kako regionalnih tako međubiskupijskih, i njihovom dobrom upravljanju, a posebice neka nadzire formaciju klera u pojedinim vikarijatima i misijama.

Sada se obraćamo vama, draga braćo, koliko vas god ima, koji obrađujete vinograd Gospodnji i o kojima izravnije ovise širenje kršćanskih istina i spasenje tolikih duša. Prije svega je potrebno da budete svjesni uzvišenosti i veličine poziva kojemu se posvećujete. Zadaća koja je vama povjerena posve je božanska i iznad je malih zemaljskih interesa jer vi donosite svjetlo onome tko sjedi u sjeni smrtnoj te otvarate vrata neba onome tko ide prema vječnoj propasti...

Misionar ne smije tražiti ništa drugo, nikakvu drugu korist, osim dobra dušâ. Nije potrebno da o tome trošimo previše riječi. Kako bi onaj tko je pohlepan za novcem mogao tražiti jedino slavu Božju? Kako bi on mogao radi spasenja bližnjega biti spreman žrtvovati vlastiti život? Na taj bi način uvelike izgubio autoritet i ugled u očima nevjernika, posebice ako se ta želja za dobiti, kao što se nerijetko dogodi, u njemu pretvori u pohlepu. Ništa nije toliko odbojno u očima ljudi i toliko nedostojno kraljevstva Božjega kao što je ta mana. Dobar propovjednik evanđelja, naprotiv, brižno mora nasljedovati Apostola narodâ koji nije samo rekao Timoteju: *Imamo li dakle hranu i odjeću, zadovoljimo se time* (1 Tim 6, 8), nego je toliko pazio da ne radi radi dobiti da se, premda rastrgan djelatnostima svoje službe, uzdržavao radom svojim ruku.

Drugi dio u sljedećem broju

SLUGA BOŽJI - MISIONAR U KINI

Dana 31. listopada 1929. Aleksa stiže u Šangaj odakle je po rijeci Jang-ce otplovio duboko u srce Kine, u Hankov. Tu je kroz skoro 25 godina profesor teologije u Regionalnom velikom sjemeništu. Predavao je apologetiku i cijelu dogmatiku, a poslije po potrebi i biblijske predmete, liturgiku, moralku i osobito duhovno bogoslovlje. Povremeno je, k tome, u obližnjem samostanu bio magister franjevačkih novaka i bogoslova. Tako je sudjelovao u formaciji stotina mladih kineskih i redovničkih i biskupijskih svećenika koji će kroz teško susljedno vrijeme ponijeti na leđima život Crkve Božje u Kini, a nemali će njihov broj i mučenički posvjedočiti svoju vjeru.

Među profesorima teologije u Kini rodit će se velika inicijativa: da izrade sve priručnike svetoga bogoslovlja za kineske studente. Sam je otac Aleksa u tom nizu napisao dvije vrlo opsežne knjige koje je kritika primila s pohvalama. Bila je to najprije *Liturgia Romana* u dva sveska, a drugo je djelo Benigar završio u Rimu pod naslovom *Compendium theologiae spiritualis - Prikaz duhovnoga bogoslovlja*... Oba je djela naš Aleksa izrađivao u najtežim životnim prilikama japansko-kineskoga rata i u još težim poratnim političkim previranjima. To pokazuje njegovu silnu moć duhovne koncentracije i asketskog svladavanja životnih napora, unatoč tako krhku zdravlju. Teškoće su ga uvijek samo izazivale da - milošću podržan - nipošto ne sustane, nego hrabro i ustrajno ostvari što je upoznao kao Božju volju.

O. Aleksa proživljava vrlo teške dane pod novim komunističkim režimom u Kini od 1949. g. Stalno ostaje u Hankovu gdje - u najtežim stambenim i životnim prilikama - nastavlja svoj profesorski i odgojiteljski rad. Godine 1952. jedno je vrijeme proveo i u zatvoru, ali iz njega nikada nije bilo moguće izmamiti što je sve propatio. Odlučio je svoju žrtvu, ovitu velom šutnje, darovati samo Bogu. Napokon je - s tolikim stotinama franjevačkih i drugih misionara, među zadnjima - prognan iz Kine potkraj siječnja 1954. g. Na Blagovijest se u Hong Kongu ukrcao na parobrod za Italiju, u Napulj stiže 25. travnja, a odatle dolazi u Rim.

B. DUDA, *Aleksa Benigar, franjevac - misionar*, Zagreb, 1995., str. 17-20.

NA IZVORU CRKVENIH OTACA

»POĐITE PO SVEM SVIJETU, PROPOVIJEDAJTE EVANĐELJE«

Isusova riječ snažno odjekuje svijetom već dvije tisuće godine te su je mnogi prihvatili, pohranili u srce i provodili u djelo. Na rastanku s apostolima, prije svoga uzašašća na nebo, Isus im je ostavio posebno poslanje: *Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju* (Mk 16, 15); *Ovako je pisano: 'Krist će trpjeti i treći dan ustati od mrtvih, i u njegovo će se ime propovijedati obraćenje i otpuštenje grijeha po svim narodima počevši od Jeruzalema.' Vi ste tomu svjedoci* (Lk 24, 46-48). Te su Isusove riječi poput sjemena koje je bačeno u srca ljudi, a koje je donijelo obilan plod, osobito među onima koji su prihvatili misionarski poziv i odlazili naviještati jedinoga pravoga Boga u nevjerničke krajeve. Aleksa Benigar ovako govori o tom poslanju Crkve:

Te Isusove riječi uključuju i svečano poslanje upravljeno Crkvi za sva vremena da šalje svoje misionare koji imaju zadaću za Krista osvojiti cio svijet. Crkva nije ni geografski ni etnički ograničena. Biljeg katoličanstva njezin je bitni biljeg... Njezina je zadaća da poučava i cio svijet jer je Krist jedini Učitelj cijeloga ljudskoga roda. Svi ljudi naime trebaju postati učenici Kristovi (*Sveto evanđelje po Mateju. Duhovna razmatranja*, Zagreb, 2014., str. 503).

I crkveni su oci, slušajući te Isusove riječi, uvijek naglašavali kako je svrha propovijedanja apostolâ da se nevjernici obrate Bogu i prime oproštenje grijeha. Sveti Grgur Veliki tumači kako je propovjednicima Crkve zadatak koriti slušatelje zbog njihove krivnje i uputiti ih na koji način trebaju ubuduće izbjegavati ono zbog čega su prekoreni (usp. PL 79, 384). Nevjernicima ništa neće koristiti što su prihvatili vjeru ako lažna božanstva, koja su prije štovali, ne prezru i ne ostave (usp. PL 79, 204). Iako je preduvjet za stjecanje vjere odricanje od grijeha i kajanje za njih, iz spisa našega sluge Božjega možemo zaključiti da taj put možemo promatrati i u obratnom smjeru: jačanje vjere dovodi nas do odricanja od grijeha. Naime, on piše:

Budite spremni i poučljivi djelovanju Duha Svetoga. Što duša bude dublje prihvaćala i prodirala u kraljevstvo Božje, to će više mrziti grijeh (*Sveto evanđelje po Marku. Duhovna razmatranja*, Zagreb, 2011., str. 42).

Aleksa Benigar razmatra o spomenutom Isusovu oproštajnom nalogu promatrajući i druge Božje riječi iz Svetoga pisma:

U tim Isusovim riječima krije se Božji plan za spasenje svih ljudi, a ne samo Židova. Taj se spas postiže njegovom žrtvom na križu... jer Boga ima-

◊ Jeruzalem

ju hvaliti svi puci i narodi (Ps 117, 1). *Stoga je Otac govorio Sinu:* ... postavit ću te za svjetlost narodima, da spas moj do nakraj zemlje doneseš (Iz 49, 6) (*Sveto evanđelje po Luki. Duhovna razmatranja*, Zagreb, 2013., str. 415).

Isus je svjetlo naroda, a njegovo svjetlo donose i propovjednici ako dopuste da ih ispuni Duh Kristov. Samo će onaj moći drugima donositi Božje svjetlo tko ga nosi u dubini svoje duše. To unutarnje svjetlo Duha propovjednici će toliko jasnije moći vidjeti, koliko će brižljivije očuvati svoje srce od svjetovne nečistoće (usp. PL 79, 284). Aleksa Benigar nas uči kako milost Božjeg oproštenja rasvjetljuje dušu obuzetu tamom grijeha: *Grijeh se poput tamna oblaka spustio između duše i Božjega sunca milosti. Po milosti je duša rasvijetljena Božjim svjetlom jer je ozračuju zrake same Božje svjetlosti* (*Mudrost Križa*, Zagreb, 1994., str. 119). Stoga, tko želi svjetlo Kristovo donijeti do nakraj zemlje mora ponajprije isprazniti svoje srce od grijeha, a zatim ga ispuniti Duhom koji dolazi od Boga.

Naš sluga Božji uči kako se propovijedanje apostola prvenstveno mora sastojati u svjedočenju za Krista, u svjedočenju i pojedinim djelima i čitavim životom:

Apostolsko naviještanje nije u prvom redu stvaralačko umovanje, genijalni ili originalni prikaz istina vjere i ćudoređa, nego svjedočanstvo činjenica smrti Isusove i njegova uskrsnuća. Te činjenice nisu čovječje djelo, nego Božje. Plod toga Božjega djela jest oproštenje grijeha svim ljudima. To svjedočanstvo oni imaju dati riječima, djelom, a ako ustreba krvlju i vlastitim životom... (*Sveto evanđelje po Luki. Duhovna razmatranja*, str. 415).

A slično govori i sv. Grgur Veliki: *Tko velikim dostojanstvom i velikom svetošću blista, on svojim djelima puno više pokazuje nego što riječima govori* (usp. 79, 304).

Neka Gospodin blagoslovi Crkvu Kristovu kako bi misionari izvršavali Isusov nalog: *Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje!*

U DUHU SVETOG OCA FRANJE

UZVIŠENO POSLANJE PROPOVIJEDANJA

Aleksa Benigar čitavog svog svećeničkog života neumorno se posvećivao propovijedanju. Tko bi mogao znati koliko je sve sati darovao Bogu kroz pripremanje za propovijedi i samo propovijedanje?

Propovijedanje je smatrao uzvišenim poslanjem, ponajviše zato što je ono primljeno od samoga Boga (usp. *Spisi Alekse Benigara* br. 54, str. 12). Dostojanstvo onoga tko šalje propovijedati daje posebno dostojanstvo i onome tko propovijeda i onome što se propovijeda. I sveti je Franjo naglašavao da je sâm Bog njega i njegovu braću poslao po svem svijetu da riječju i djelom posvjedoče vijest Kristovu i svima obznane kako *nema svemogućega osim njega* (usp. *Pismo cijelom Redu* u: *Franjevački izvori*, VFZ, Sarajevo - Zagreb, 2012., str. 144). I oni su, kao i apostoli, poslanici Gospodinovi, poslani su nastavljati Kristovo djelo, raditi u njegovu korist. U njima je Bog onaj koji govori, potiče na dobro i pomiruje s Bogom (usp. 2 Kor 5, 20).

Drugi razlog uzvišenosti propovjedničke službe nalazi se u uzvišenosti sadržaja same propovijedi: propovjednik slušateljima treba približiti Kristovo kraljevstvo, a koje je kraljevstvo ljubavi, pravde i mira. Ujedno ih mora upoznati s dobročinstvima Božjim koja Bog daruje svima koji su otvorena srca. Franjino propovijedanje o dobročinstvima Božjim našlo je plodno tlo u srcu sv. Klare jer ona ovako piše u Oporuci svojim sestrama: *Moramo dakle, ljubljene sestre, promatrati neizmjerna Božja dobročinstva koja su nam udijeljena. A među ostalim i ono što se Gospodin Bog po svome sluzi, ljubljenome ocu našem blaženome Franji, udostojao ostvariti u nama, ne samo nakon našega obraćenja, nego i dok bijasmo u bijednu i ispraznu svijetu* (*Franjevački izvori*, str. 1737).

Treći je razlog uzvišenosti propovjedničke službe, prema učenju Alekse Benigara, njezina svrha: da se vjera širi, raširena da se očuva, očuvana da se ojača te ojačana da se oživotvori i oplodi dobrim djelima. Čovjek ne može u životu postići ništa veće ili uzvišenije od toga da drugima pomogne steći vjeru i da time širi spasenje Božje. Papa Nikola IV. napisao je u buli *Supra montem* 1289. g.: *Ovo je vjera koja pripravlja put spasenja i obećava uzvišene darove vječne sreće. I zato je slavni Kristov priznavalac blaženi Franjo, osnivač ovoga Reda, pokazuju-*

ći jednako riječju i primjerom put pristupanja k Bogu, poučio svoje sinove u iskrenosti te iste vjere, i htio je da je oni javno ispovijedaju, da je uvijek čvrsto drže i djelom iskazuju, da bi stupajući krepko njezinom stazom zavrijedili nakon ropstva ovoga života postati baštinicima vječnoga blaženstva (*Franjevački izvori*, str. 1981).

Sluga je Božji često razmatrao o Pravilu sv. Franje (Potvrđenom pravilu) te među njegovim spisima nalazimo i razmatranje o načinu propovijedanja koji je opisan u njegovom 9. poglavlju: *A opominjem i potičem tu braću da njihove riječi u propovijedi koju drže budu prokušane i čiste, puku na korist i izgradnju; neka im u kratku govoru navješćuju poroke i vrline, kaznu i slavu, jer je Gospodin na zemlji kratko govorio* (*Franjevački izvori*, str. 194). O. Aleksa tumači taj nalog sv. Franje govoreći kako *prokušana* riječ označava onu koja je brižno promišljena i pripravljena, a nipošto improvizirana ili teško shvatljiva. *Čista* je ona riječ koja je iskrena i jednostavna, koja dolazi iz dubine srca, a nikako ona koja je dvosmislena, šaljiva ili isprazna. Propovijed je *na korist i izgradnju puku* samo kad propovjednik traži duhovno dobro slušatelja i veću slavu Božju, a nipošto stjecanje vlastite slave ili materijalnu dobit. Propovjednik mora navještati *poroke i vrline, kaznu i slavu*, a to znači da propovijed sadržavati moralni nauk Crkve i upućivati slušatelje kako da svoj život usklade s voljom Božjom. Govor propovjednika mora biti *kratak* i sažet kako u slušateljima ne bi izazivao dosadu i kako oni ne bi bili opterećeni suvišnim riječima (usp. *Spisi Alekse Benigara* br. 61A, str. 98). Sluga Božji pomno se držao tih uputa svetog oca Franje i zato su njegove propovijedi mijenjale i preobražavale srca slušatelja.

◊ Misionari Aleksa Benigar i Peter Turk 1940. g. u Hankovu

Sveti je Franjo prorekao za braću svojega Reda: *Propovijedat će pucima i narodima, kraljevima i prvacima i mnogi će se obratiti Gospodinu* (*Franjevački izvori*, str. 520). Te su se riječi ostvarile u osobi Alekse Benigara, a Bog neka nam i nadalje daruje nadahnute franjevačke propovjednike.

ISUS - NAŠ PUT

Moramo se truditi da Isusa Krista što jasnije i što dublje upoznamo i njemu se cijelim svojim životom predamo.

Kao što su bolesnici slava liječnika čijom su brigom, znanjem i umijećem ozdravili, kao što su slava učiteljeva dobro i temeljito poučeni i odgojeni učenici, kao što je solidno i funkcionalno izgrađena zgrada slava arhitektova, kao što je slava vojskovođe pobjeda u ratu što ga je umio mudro voditi bez velikog gubitka ljudstva i materijala, tako ćemo i mi biti Kristova slava budemo li intenzivno živjeli bogolikim životom u njegovoj milosti. Ta će slava biti tim veća što bude veći broj spašenih, napose onih koji su se posebno Bogu posvetili, što bude teža borba u koju su ušli, što bude dublji ponor iz kojega ih Krist svojom milošću poziva, budi, oživljuje, posvećuje i čini sebi sličnima. Savršeni su kršćani izvrsna Kristova pobjeda.

Kolika su Kristova slava apostoli koje je Kristova milost od zemaljskih ljudi, ribara, carinika i progonitelja oblikovala u ponizne i gorljive sljedbenike raspetoga Spasitelja! Kolika su slava sveti oci koji su iz Kristova križa crpili svetost života i njegov nauk! Kolika su slava Kristova mučenici kojima je križ bio izvorom snage, ispovjedaoci koje je Krist prosvjetljivao, čiste djevice iz kojih se razlijevao miomiris Kristove čistoće!

Mudrost križa, str. 62-63.

B IOANES PROVCIE CASTEILE X PVS DLOR NEG TO
DIND PFIED A SODNO CRVCIFXO MRCLS CARMCVTAX

NA IZVORU FRANJEVAČKE TEOLOGIJE

DUHOVNOST APOSTOLSKE LJUBAVI

Sluga Božji Aleksa Benigar razmatrao je o riječima sv. Pavla: *Meni, najmanjemu od svih svetih, dana je ova milost: poganima biti blagovjesnikom neistraživog bogatstva Kristova i osvijetliti rasporedbu otajstva, pred vjekovima skrivena u Bogu* (Ef 3, 8-9). U tim riječima on prepoznaje ponizan, zahvalan i srdačan odgovor jedne duše na bogočovječju ljubav Isusovu, odgovor duše koja se zapalila na žarkoj peći, a koja je božansko Srce Isusovo (usp. *Spisi Alekse Benigara* 70, 69 ss). Primjenjujući zatim izreku sv. Grgura kako je *dokaz ljubavi pokazivanje djela*, ističe kako su dokaz ljubavi sv. Pavla prema Kristu njegova djela apostolata, to jest njegovo upoznavanje drugih ljudi s bogatstvom Srca Isusova koje je svake hvale predostojno. U tom kontekstu sluga Božji tumači i trostruk odgovor sv. Petra Isusu da ga voli i trostruk Isusov poziv Petru da pase ovce njegove (usp. Iv 21, 15-17): na taj je način Isus jasno zatražio od Petra da svoju ljubav prema njemu dokaže djelima apostolata.

Čudesan je i primjer sv. Franje. Njegov um, prosvijetljen milošću, spoznao je da je ljubav Kristova široka kao čitav svijet jer obuhvaća sve narode,

◊ *Pravilo Reda manje braće*

duga kao čitavo vrijeme jer je umro za sve ljude svih stoljeća, duboka jer tješi duše u čistilištu, visoka kao nebo jer sve ljudske duše vodi k svome Ocu koji je na nebesima. Tek nakon što je stekao takvu spoznaju ljubavi Kristove Franjo je mogao mnoge ljude približavati Kristu Spasitelju.

Aleksa Benigar ističe da je Franjevački red bitno apostolski. Dva poglavlja Potvrđenog pravila sv. Franje

(9. i 12.) uređuju djela apostolata od kojih su najvažnija propovijedanje i odlazak među nevjernike radi širenja vjere Kristove. Peto poglavlje Pravila jasno pokazuje da se molitva treba smatrati *dušom svakog apostolata* jer duh molitve treba biti pretpostavljen svemu drugome: *Braća... neka rade vjerno i predano, tako da... ne ugase duh svete molitve i pobožnosti kojemu sve ostalo vremenito treba služiti*. Istinska franjevačka duhovnost donosi plodove u apostolskoj ljubavi, a to znači da je korijen svakog franjevačkog apostolata žarka ljubav prema Isusu Kristu. Da prihvaćanje Božje ljubavi potiče na djela apostolata svjedoči i sv. Bonaventura kad kaže za sv. Franju: O*naj koji se rađa s visine obasjavao je njegovo srce i zapalio je volju ognjem svoje ljubavi: propovijedajući kraljevstvo Božje i obraćajući srca... pripravljao je Gospodinu novi narod* (O*kružnica brata Ilije* u: *Franjevački izvori*, str. 237).

Sv. Bonaventura pokazuje da je već i sama Franjina molitva, ispunjena ljubavlju, imala velik učinak i da je snažno svjedočila za Boga i Božju milost. Naime, jednom je jedan opat zamolio sv. Franju da se za njega pomoli i Franjo mu je obećao to učiniti. Kad je nešto kasnije Franjo molio za opata, taj je u duši osjetio dotada nepoznatu toplinu i ugodnost te je pao u zanos i sav uronio u Boga (usp. *Veći životopis sv. Franje* u: *Franjevački izvori*, str. 968-969). Iako su vjernici u napasti da pomisle kako druge ljude Bogu mogu približiti samo riječima ili propovijedanjem, samo uvjeravanjem, najveći je oblik apostolata moliti za druge. Molitva za druge poseban je odraz moliteljeve ljubavi prema Bogu. Apostolat molitve snažno je sredstvo kojim možemo pomagati dragocjeni rad misionara po čitavome svijetu koji duše nevjernika nastoje privesti Bogu.

Aleksa Benigar u više slika opisuje u čemu se sastoji apostolat Crkve, osobito franjevaca. Među ostalim, kaže da se sastoji u otimanju duša svijetu i njihovu darivanju Bogu. O*timanje* uključuje veliku snagu i odlučnost, veliki trud i napor, jer svijet mnoge čvrsto drži u svojoj vlasti. Potrebno je upotrijebiti veliku silu u borbi sa svijetom.

Sv. Bonaventura tumači kako su sveti apostoli zato mogli uspješno vršiti svoje poslanje povjereno od Gospodina što su se odrekli svijeta koji ih je privlačio k svojim ispraznostima (usp. O*pera omnia*, Quaracchi, 1901., tom. IX., str. 550.). Nisu ga se odrekli samo na izvanjski način, nego čitavim srcem: *Ne ljubite svijeta ni što je u svijetu. Ako tko ljubi svijet, nema u njemu ljubavi Očeve*. Zbog toga im je Bog podario uspjeh u oslobađanju nevjernikâ od zagrljaja svijeta - *od požude tijela, požude očiju i oholosti života* (usp. 1 Iv 2, 15-16) - te su svojim apostolskim djelovanjem proslavljali Božju milost. Udaljimo zato i mi svoje srce od ovoga svijeta i njegovih ispraznosti kako bismo svoj duh uzdignuli k Bogu.

U FRANJEVAČKOM REDU

SVETI GRGUR GRASSI I MUČENICI IZ KINE

Fra Aleksa kao franjevac ima zajedničke crte duhovnosti i apostolskog života s mnogim članovima Franjevačkog reda kroz njegovih više od 800 godina. Želimo upoznati franjevačke svece da bismo si približili duhovno ozračje u kojemu je živio. Kao izvorom služimo se djelom: „Frati Minori Santi e Beati, Postulazione generale OFM, Roma, 2009".

U Kini su okrutna progonstva kršćana, osobito misionara sa Zapada, prisutna još od 17. stoljeća. Nakon Opijumskoga rata (1840. - 1842.) to jest nakon oružanih sukoba kineskih četa i britanskih snaga koje su, zbog protivljenja kineske vlasti, vojno pomagale uvoz opijuma u Kinu, Kina je s Engleskom potpisala prvi međunarodni ugovor u modernim vremenima. Otada je Crkva mogla prilično slobodno živjeti i vršiti misionarsko djelovanje pa i na području obrazovanja sve do akademske razine. Povećavanjem broja različitih kulturnih ustanova postupno su se učvršćivale i produbljivale veze između Crkve i Kine na području kulture.

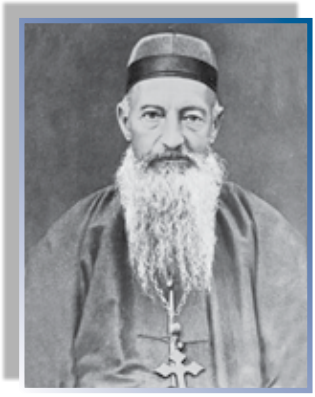

◊ *Sv. Grgur Grassi*

No, takvo je stanje kratko potrajalo jer je na samom početku 20. stoljeća protiv kršćanskih zajednica podignut ustanak od strane udruženja *Pravedno složno društvo*. Njihove su članove Englezi nazivali *Boksačima* pa je taj ustanak nazvan Boksačkim (Bokserskim). Ta je udruga osnovana 1853. g., a imala je za svrhu oslobođenje Kine od stranaca i, posljedično, zator kršćanskih sunarodnjaka koji su smatrani njihovim suradnicima. Željeli su u krvi ugušiti kršćansku vjeru te poubijati misionare i vjernike koji su pristajali uz njihov nauk. U toj je pobuni došla do izražaja mržnja koja je sve više rasla posljednjih desetljeća 19. stoljeća uslijed političkih i socijalnih okolnosti nakon Opijumskoga rata. U pokušaju da opravdaju svoje nasilje Boksači su širili nevjerojatne klevete protiv kršćana.

U nastojanju da izbjegnu teror kršćani su se sklanjali u utvrđena sela, ali Boksači bi u njih prodrli i činili strašna krvoprolića. Na okrutan bi način ubijali poglavare kršćanskih zajednica, katehiste, učitelje, čak i posve malenu dje-

cu. Tako je ubijeno na desetine i stotine tisuća žrtava. Iz tog velikog mnoštva mučenika, u kojemu su se nalazili biskupi, svećenici, redovnici, katehisti, laici, Crkva je uzdigla na čast oltara neke od onih za koje je bilo moguće pouzdano doznati njihov identitet i okolnosti mučeništva. Papa Pijo XII. je 1946. g. beatificirao 29 članova franjevačke obitelji: tri biskupa, pet svećenika, jednoga redovnika, sedam sestara Franjevki Marijinih misionarki, pet kineskih sjemeništaraca i osam kineskih kršćana laika. Većini od njih odrubljena je glava. Proglasio ih je svetima papa Ivan Pavao II. 2000. g. zajedno s još 91 blaženikom koji su bili žrtve progonstava kršćana u Kini u posljednjim stoljećima.

Sveti Grgur Grassi bio je franjevac, misionar i biskup. Rođen je 13. prosinca 1833. u mjestu Castellazzo Bormida u Italiji kao treće od devetero djece Ivana Krstitelja i Paule Franciske Moccagatta. Na krštenju je dobio ime Petar Ljudevit. G. 1848. obukao je franjevačko redovničko odijelo u mjestu Montiano di Romagna i tada je dobio redovničko ime fra Grgur. Studirao je u Parmi i Bolonji i g. 1856. zaređen je za svećenika. Dvije godine nakon ređenja otišao je u Rim kako bi se pripremao za misije u Kini kamo se uputio krajem 1860. g. U toj je velikoj zemlji bio gorljiv i neumoran misionar četrdeset godina. Kao i svi misionari u Kini nije se posvećivao samo izričitom naviještanju evanđelja (naviještanju riječima), nego i svjedočenju

◊ *Kršćani se brinu za napuštenu djecu*

djelotvorne ljubavi (razvijanjem karitativnih, kulturnih, odgojnih i obrazovnih ustanova) jer se o Bogu puno više može reći djelima negoli riječima.

Prvo odredište bio mu je okrug Tee-yuen u Scian-tungu gdje ga je dočekao franjevački misionar mons. Moccagatta, apostolski vikar, njegov daljnji rođak. Potom je dobio nalog da se premjesti u daleku kinesku provinciju Shan-si s glavnim gradom Tai-yuan-fuom koji je jedan od najpoznatijih drevnih kineskih gradova. Zbog svojega poznavanja kineskog jezika ondje je imenovan rektorom mjesnog sjemeništa. Ujedno je vršio službu ispovjednika ženskog orfanotrofija u kojemu su se kršćani, osobito članovi Trećega franjevačkog reda, brinuli za napuštenu djecu koje je tada u Kini bilo mnogo. Grgur Grassi je poduzimao i naporne pastoralne pohode kako bi došao i do najudaljenijih kršćana, prelazeći ravnice i planine na mazgi ili magarcu ili pak pješice.

Dana 19. studenoga 1876. zaređen je za naslovnog biskupa Ortosije, s pravom nasljeđivanja službe u Shan-Siju

kao apostolskog vikara Pekinga. Kao žrtva velike gladi koja je pogodila Kinu 1878. g. dugo se borio između života i smrti. Kad se donekle oporavio ponovno je poduzeo putovanja kako bi došao do udaljenih sela i tješio kršćane koji odavno nisu susreli misionara. Nakon smrti mons. Moccagatte 1891. preuzeo je odgovornost za vikarijat Shan-Si u kojem je osnivao škole različitih profila, proširivao dotad postojeće škole, proširio i osnažio sjemenište za kineske sjemeništarce, osnovao prvi franjevački samostan. Također je započeo izgradnju nove velike bolnice u gradu Taiyuan-fuu koja je bila uništena za vrijeme progonstava. Posvuda je podizao crkve i kapelice te je obnovio i čuveno marijansko svetište nazvano *Porcijunkula*. Iz tih činjenica vidimo da mu je osobito bilo stalo do naviještanja kršćanske vjere, slavljenja liturgije u svim mjestima gdje su kršćani živjeli, odgoja djece u kršćanskom duhu te brige za siromahe i bolesnike.

Unatoč pritiscima da pobjegne i tako se spasi, Grgur Grassi nije bježao pred nadolazećim Boksačkim ustankom 1900. g., nego se pripremao za mučeništvo koje je, kao što se jednom povjerio, želio od svoje dvanaeste godine života. Dana 5. srpnja zatočen je zajedno sa svojim koadjutorom biskupom Fogollom, misionarima, redovnicama, sjemeništarcima i mnogim kineskim kršćanima. U zatvoru su ostavljeni do 9. srpnja kako bi smalaksali a zatim su odvedeni u dvorište suda u Taiyuan-fuu. Ondje su svi ubijeni sabljom a mnogima je odrubljena glava. Mons. Grassi je najprije bio izudaran rukama i nogama te mu je zatim prvome odrubljena glava.

Njihova unakažena tijela ostavljena su izložena do večeri a potom su zajedno bačena u jednu jamu uz gradske zidine. Ondje su ostala tri dana da ih komadaju i jedu psi i ptice grabljivice. Zbog straha od zaraze zakopana su zatim unutar zidina, zajedno s kostima nepoznatih prosjaka i smaknutih osuđenika na smrt. U siječnju 1901. tijela su im ekshumirana kako bi ih se dostojno sahranilo.

Želju za misionarskim djelovanjem u Kini našem su sluzi Božjem pobudili primjeri svetoga života mnogih franjevačkih misionara, među koje ubrajamo sv. Grgura Grassija. Želio je poput njih naviještati evanđelje te položiti svoj život za Krista i njegovu Crkvu. Neka Bog blagoslovi plodove njegova misijskog rada kako bi Crkva Kristova blagoslovila čitavi svijet.

POSTAO SAM MISIONAR

Postao sam misionar da pođem tragom svetih apostola u pogansku kinesku zemlju gdje čeka još preko 400 milijuna duša luč svete vjere. Svi oni sjede u sjeni smrti i duhovnih tmina, a mnogi čekaju spremna srca da im tko donese svijetlo svijeta - Isusa Krista, Boga i Spasitelja našega. Sretan sam što me Božja Providnost odabrala za apostola. Vrijedan nisam te časti... Ne smijem misliti na jednu drugu milost koja je već mnogim misionarima u dio pala. Milost što su život dali za Isusa Krista. Znadem da je nisam vrijedan. Ali uzmimo da je dobrota Božja i meni dodijeli, zar te to neće radovati?

Pismo majci, Varaždin, 22. srpnja 1928.

S KINEZIMA KINEZ

Eda me sada vidite! Morao sam odložiti svoj dragi franjevački habit i zamijeniti ga dugim hlačama i kineskom prevlakom. Tonzure više nema na mojoj glavi. Lice mi je obraslo bradom kao kakvom prašumom. Bose noge morao sam obuti i nataknuti na njih cipele. Postao sam Kinez! To zahtjeva moja apostolska služba. Sv. Pavao je postao svima sve da sve pridobi za Krista. Ja moram postati Kinez, da Kineze pridobijem za Krista.

Pismo obitelji, Hankov, 20. prosinca 1929.

SILOVITA BORBA

Ovdje vlada poganstvo i ona šačica misionara i kršćanskih Kineza zapodjela je borbu s poganstvom i njegovim duhom. Ovdje se prokušava ona riječ Gospodnja: *Evo, ja vas šaljem kao janjce među vukove*. No, kao što su toliki narodi u Europi malo po malo stojeći pod blagim uplivom kršćanskih ideja iste prihvatili i podvrgli se slatkom jarmu Gospodnjem, tako će se jednoć dogoditi i s Kinom. Kad će doći taj čas? Eh, tko to zna. Misionari moraju strpljivo i s ljubavlju nositi svijetlo svijeta svojim riječima i životom, moraju svojom krvlju natapati ovo tlo dok konačno ne dođe onaj očekivani čas kada će i taj narod poprimiti blagi jaram Gospodnji. Dođi Kraljevstvo Tvoje!

Pismo obitelji, Hankov, 2. ožujka 1930.

PROMATRATI SVECE

Homilija fra Gordana Propadala, OFM, održana 7. studenoga 2018. u crkvi sv. Franje u Zagrebu

Draga braćo i sestre,
danas kad slavimo spomen svetačkog života i smrti sluge Božjega Alekse Benigara i kad se radi na tome da od Crkve Kristove bude proglašen svetim i na zemlji, želio bih s vama razmatrati o kršćanskoj svetosti i svecima, kao i o našem osobnom odnosu prema svetosti. Imam dojam da nam je taj pojam pomalo stran, kao da nas nadilazi, smatramo ga »previsokim« da bismo ga do-

segli. Ili je možda riječ samo o tome da nemamo pravi pojam o svetosti.

Pa, kad govorimo o svetosti i svetima, da počnemo s nekoliko pitanja: Tko su sveci? Gdje se oni nalaze? Što znamo o njima? Jesmo li svi pozvani na svetost? Kako se postaje svetim? Mnogo je takvih pitanja. Naša nas vjera uči da ima svetih gore u nebu, u čistilištu i ovdje na zemlji. Nemojte se začuditi ako kažemo da ovdje, među nama koji smo na svetoj misi, ima svetih. Nije nas Crkva proglasila svetima, najvjerojatnije i neće, pa ipak živimo svetim životom. Naime, svaki vjernik koji živi s Bogom i u milosti je Božjoj, koji je daleko od svakoga teškog grijeha, koji je potpuno odan Božjoj volji, taj je vjernik svet.

Tako nas uči naša vjera: svaki vjernik po sakramentu svetoga krštenja rađa se na novi život, postaje sinom Božjim i dionikom božanskoga života. To neizmjerno blago darovano nam je milošću Kristovom. U tom milosnom zajedništvu s Bogom sastoji se naša svetost. To je razlog zbog kojega su prvi kršćani sve vjernike nazivali *svetima*. O tome nam je sv. Pavao u svojim poslanicama ostavio brojna svjedočanstva (2 Kor 1, 1; Fil 1, 1; 4, 21-22). Tu nije riječ samo o simboličnom nazivu, nego o stvarnom milosnom stanju duše. Tako prepoznajemo svetost zemaljske Crkve, one koja je na putu prema vječnoj domovini.

Ipak, postoji određena razlika između svetih u nebu i nas na zemlji. Iako i jedni i drugi živimo u suživotu s Bogom, to se ostvaruje na različit način: oni su u zajedništvu s Bogom »li-

cem u lice« (*blaženo gledanje*), a mi smo po snazi vjere (*kao u ogledalu*). Dakle, i jedni i drugi su sveti po daru milosnog suživota s Bogom, ali svaki na svoj način.

Ako su svi oni koji su u nebu *sveti*, zašto Crkva katolička, dakako po vlasti koju joj je Krist udijelio, neke od njih proglašava svetima i ovdje na zemlji, i to poimence? Treba razlikovati dvije stvari: one duše koje su u nebu (u raju), one ne mogu biti nego svete. Dakle, one su svete po naravi svoga suživota s Bogom. Crkva u to vjeruje i ona ne proglašava svetima sve duše koje su u nebu. Crkva proglašava svetima samo one duše koje su u nebu, a koje su se i za svoga vremenitog života odlikovale svetošću; ona želi utvrditi njihovu »zemaljsku« svetost, objaviti je cijeloj crkvenoj zajednici. Time ti sveci, proglašeni od Crkve, niti što gube niti što dobivaju na svojoj svetosti. Međutim, time što su proglašeni svetima (kanonizirani), oni su »izloženi« vjernicima na štovanje kao uzori, zagovornici i pomoćnici u potrebama vjernika na njihovom putu prema nebeskoj domovini.

Neke zanima pitanje: koje kategorije - slojeve vjernika - Crkva proglašava svetima? – Pa, u počecima je Crkva proglašavala svetima gotovo isključivo mučenike jer su oni mučeništvom zasvjedočili najveću ljubav prema Bogu i bližnjemu. Kasnije se prešlo i na velike ispovjedaoce i naučitelje vjere pa na redovnike i redovnice, djevice, laike - oženjene i neoženjene. Dakle, danas nitko nije izuzet: proglašenih svetaca ima iz svih društvenih slojeva i staleža. Bog sve poziva na svetost ne praveći razlike između učenih i neukih, muškaraca i žena, klerika i laika, oženjenih i neoženjenih. Važno je da u svom vjerskom životu, slijedeći Krista, ostvare Kristov poziv na svetost: *Budite savršeni (sveti) kao što je savršen Otac vaš nebeski*.

Mnoge zanima kakav je crkveni postupak u proglašavanju svetih? Odmah se može reći: to je jedan od najstrožih i najrigoroznijih postupaka u Crkvi, a povjeren je *Kongregaciji za kauze svetih*. Prvi dio postupka odvija se na razini mjesne Crkve (biskupije), a drugi na razini Kongregacije. Preporuku za pokretanje kauze predstavlja tzv. *fama sanctitatis*, tj. *glas svetosti* koji je neki vjernik ostavio nakon svoje smrti. Taj je glas svetosti plod uvjerenja o svetosti pokojnika od strane onih vjernika koji su ga dobro poznavali i koji tvrde da je dotični bio »sveta duša«, »Božji čovjek« ili »svetac Božji«, kako se to može čuti. Čim započne taj postupak kandidat dobiva naslov »sluge Božjega«.

Inače, spomenuta Kongregacija predstavlja najvišu duhovnu odgovornost u Crkvi. Njezin se rad odvija po utvrđenim normama, a dužnost joj je vrlo detaljno ispitati i utvrditi svetost dotičnog sluge Božjega. Na kraju svoga dugog i odgovornog posla Kongregacija donosi svoj konačni sud o svetosti kandidata. Ako je sud pozitivan on se prosljeđuje Svetom ocu na donošenje službene odluke o »herojskim krepostima«. Osim toga, potrebno je dokazati jedno »čudo«, tj. čudesni znak ostvaren po zagovoru dotičnog sluge Božjega. Na kraju samo papa donosi konačnu odluku jer je kanonizacija - proglašenje svetih - pridržano njemu.

Vezano uz rad Kongregacije za kauze svetih, želio bih istaknuti da je sluga Božji Aleksa Benigar imao vrlo odgovornu službu u njoj. Naime, on je bio stručni i tajni teolog Kongregacije pa je o određenim pitanjima morao iznijeti svoj sud. Tako je poznato da je u procesu proglašenja crkvenim naučiteljicama sv. Terezije Avilske i sv. Katarine Sijenske (1970. g.) sud sluge Božjega Alekse bio odlučujući. Također, ocu Aleksi je bila povjerena odgovorna služba (cenzura) u mnogim kauzama, od kojih su neke imale više tisuća stranica. Bio je to vrlo težak, iscrpljujući i odgovoran posao. Sve to govori o duhovnom ugledu i teološkoj stručnosti našeg sluge Božjega. Bio je on čovjek izuzetne mudrosti i znanja.

Njegova znanstvena stručnost i duboka duhovnost obilježili su i sva njegova pisana djela. Ima ih podosta, a ja bih se osvrnuo na dva, po mome mišljenju, najvažnija - *Theologia spiritualis* i *Alojzije Stepinac, hrvatski kardinal* - u kojima njegovi darovi posebno izlaze na vidjelo. U njima se vidi kako duhovni čovjek piše o kršćanskoj duhovnosti i kako svet čovjek piše o svecu.

Knjigu *Theologia spiritualis* sluga Božji je posvetio kard. Alojziju Stepincu riječima: »Alojziju Stepincu, kardinalu Svete Rimske Crkve i neustra-

šivom ispovjedaocu vjere«. Knjiga je kapitalno djelo od oko 1300 stranica, a tema je razrađena naširoko, »u dubinu i visinu«. Šteta što je napisana na latinskom jeziku jer je, upravo zbog jezika, pristup knjizi danas uvelike ograničen. Međutim, u vrijeme tiskanja knjige još je latinski bio službeni jezik Crkve: misa se služila na latinskom jeziku, na njemu bili pisani svi dokumenti i vođena je crkvena administracija.

A knjiga *Alojzije Stepinac, hrvatski kardinal* izdana je 1974. g. Sluga Božji Aleksa dugo se u sebi borio prije nego što se odlučio pisati je. On se bio poznavao s kardinalom Stepincem, a 1956. g. čak ga je posjetio u Krašiću u zatočeništvu. Dugo je radio na toj knjizi. No, kako je s vremenom sve više shvaćao važnost toga djela »svjesno i savjesno smatrao je to zadaćom svoga života«. Naime, u teškim okolnostima II. svjetskog rata i poraća Stepinac je, poput Krista Gospodina, bio »postavljen kao znak osporavan«(Lk 2, 34). A ja bih rekao da je to ostao sve do danas. Upravo ta spoznaja bila je ocu Aleksi poticaj da se svojski uhvati u koštac s pisanjem knjige. Ali iznad svega mu je bilo stalo da utvrdi pravu istinu o Stepincu. Stoga, gotovo ništa u knjizi nije napisano što ne bi bilo potkrepljeno autentičnim dokumentima. Ta je knjiga dosada najcjelovitija i najautentičnija biografija o Stepincu. S time je silno zadužio Crkvu u Hrvata. Sluga Božji Benigar je i krunski svjedok pred crkvenim sudištem za

◊ *Kard. Antonelli i Aleksa Benigar*

istinu o kardinalu Stepincu. I ne samo to: sluga Božji Aleksa stekao je duboko uvjerenje kako je »Stepinac, po sveopćem mišljenju, jedan od najvećih muževa i sadašnjeg doba«.

I na kraju pitanje: hoće li i kada Crkva katolička kanonizirati slugu Božjega Aleksu Benigara? Živeći s nama na zemlji bio je svet, svet je sad u nebu pa vjerujemo da će ga i zemaljska Crkva Isusova proglasiti svetim. Svjedočanstva o njegovoj svetosti vrlo su brojna, i to od istaknutih duhovnih osoba. Nije potrebno nabrajati ih. Navest ću samo svjedočanstvo jednog franjevca, kardinala Ferdinanda Antonellija: »Sluga Božji Aleksa bio je obdaren izvanrednom skromnošću, neizmjernom velikodušnošću i velikom mudrošću. Divio sam se njegovu izuzetno bogatom liku, tako vedrom i profinjenom ljudskošću i dobrotom. Divio sam se njegovoj trajnoj sabranosti što je zračila iz njegove osobe, neprekidnoj sjedinjenosti s Bogom. Aleksa je uzor kršćanske, redovničke i svećeničke svetosti«. Ovome se doista nema što dodati.

Postupak za proglašenje blaženim i svetim sluge Božjega Alekse Benigara započeo je 1995. g. i na njegovoj se kauzi ozbiljno radi. No, i mi vjernici pozvani smo svojim molitvama i otvorenošću srca podržati ovo sveto djelo. Pri tome ne zaboravimo da Gospodin Isus, komu se Aleksa toliko poistovjetio svojim životom, ovo sveto djelo drži u svojoj ruci.

Bog svoje izabrane uvijek prati znakovima brižne ljubavi. Znakovito je da je Gospodin uzeo k sebi slugu svoga Aleksu na svetkovinu Svih svetih. Vjerojatno je time želio reći kako je najprikladnije da se baš u taj dan zemaljski svetac pridruži onima nebeskim. Čini nam se još znakovitijim što je sluga Božji Aleksa duh svoj predao u ruke Očeve prostrt na zemlji, poput svoga raspetog Gospodina na križu te svoga duhovnog oca sv. Franje. A nešto slično nam govori i činjenica da je sluga Božji Aleksa na dan svoje smrti, u jutarnjim satima, napisao pismo časnoj sestri Magdaleni Mrzljak, nećakinji bl. Alojzija Stepinca, potpisavši se riječima »pokojni Aleksa«.

Nakon ovoga razmišljanja čovjek naprosto zastane diveći se čudesnoj komunikaciji između Gospodina i njegovih miljenika. Poznato je da je sluga Božji Aleksa bio veoma samozatajan: nikada nije govorio o svojim primljenim milosnim darovima. Danas, eto, sam Gospodin o tome govori!

Draga braćo i sestre, svi smo pozvani na kršćansku savršenost. U sluzi Božjem Aleksi imamo primjer, uzor i velikog zagovornika kod Boga. U svim svojim potrebama, u svojim privatnim pobožnostima, možemo se obratiti njemu čvrsto uvjereni da se ne može oglušiti na naše molbe. Amen.

Molitva za beatifikaciju sluge Božjega Alekse Benigara

Bože, Oče naš!
Sluga tvoj Aleksa Benigar
gorio je misijskim žarom
za proširenje tvojega kraljevstva
i bio je prosvijetljeni učitelj
duhovnog života.
Udostoj se proslaviti ga
sjajem svetosti.
A nama daj da slijedimo
poticaje tvojega Duha
te - po njegovim poukama,
primjeru i zagovoru -
svaki u svome pozivu
zauzeto radimo
za mir i dobro svih ljudi.
Po Kristu Gospodinu našem.
Amen.

**Tko po zagovoru Sluge Božjega
u duhovnim ili tjelesnim potrebama
zadobije koju milost,
neka javi na adresu:**

Vicepostulatura sluge Božjega Alekse Benigara
HR -10 000 ZAGREB, Kaptol 9.
Tel. 00385 (1) 4814 172
ili 091 5842 747.

E-mail: postulatura-benigar@ofm.hr

NAKLADNIK:
Vicepostulatura sl. B. Alekse Benigara
HR - 10 000 ZAGREB, Kaptol 9

BROJ UREDILI:
Fra Ratko Radišić, vicepostulator
i Danijel Lončar

ISSN 1849-9759